

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

Redaktor: Podplukovník gšt. František Pohunek.

Podplukovník gšt. Josef Simandl:

Manévr vyšší jednotky v mezeře.

(Pokračování.)

Nejistá situace vnitřních křídel sborů a mezery mezi IX. a X. S. nutí velitele divise zajistit se nejenom OPL. a v čele, ale i v bocích a v týlu vzhledem na možný zásah rychlé jednotky, tedy ze všech pěti směrů. Toto zajištění však nesmí být v žádném případě na újmu síly úderu jádra sil.

Přes to, že je na severu a na severovýchodě u západního křídla IX. S. nejistá situace a není odtud dostatek zpráv, není přece nebezpečí z této strany pro 1. divisi tak velké jako od severozápadu a západu. Dosažením prostoru Křížanov—Moravec—Strážek a přibližováním se k IX. S. bude nebezpečí ohrožení od severovýchodu postupně ubývat, až konečně zajištění pravého boku divise bude uskutečněno stykem s IX. S. Půjde tedy veliteli 1. divise o to, zajistit především levý, západní bok proti nebezpečí od severozápadu, proti němuž je divise citlivější než proti nebezpečí od severu, proti němuž jde divise čelně. Bude nutno nejdříve se postarat o blízké zajištění v pásmu mezi řekou Oslavou a silnicí Velká Bíteš—Vel. Meziříčí s těžištěm sil tak, aby mohly zasáhnout jak ve směru na Vel. Meziříčí, tak i v čas potřeby ve směru na Křížanov. Hluboký zářez řeky Oslavy a nedostatek komunikací přes ni tento manévr umožňuje a zajišťuje. Prostor, kterým má být zajištění provedeno, je s počátku dosti široký. V tomto období nehrozí však ještě akutní nebezpečí. Postupem k severozápadu vzrůstá sice nebezpečí bočního ohrožení, ale prostor se zužuje. Bude proto výhodné hned od prvopočátku vésti tímto prostorem silnější skupinu, dostatečně vybavenou, aby mohla vést samostatně boj, při tom však neztrácela před časně možnost zasáhnout ve prospěch jádra sil.

Zajištění východního boku nemusí být tak silné. S počátku bude s této strany sotva hrozit nebezpečí nepřátelského zásahu, později bude tento bok jistěn přítomností jednotek IX. S.; bude pak možno přitáhnout zajišťovací oddíl divise k jádru sil.

Tyto úvahy a snahy velitele 1. divise jsou odůvodněny, uvědomíme-li si izolovanost 1. zesílené divise a potřebu zasáhnout v prostoru Křížanova maximem sil, t. j. aspoň $\frac{3}{4}$ všech prostředků. Na směru náporu nejsme nikdy dosti silní. Divise bojuje na jednom směru, proto je třeba, aby měla na tomto směru dostatek sil. Včasné seskupení dostatečných sil na zvoleném směru zajišťuje veliteli převahu a iniciativu ve vedení boje, t. j. volnost v jednání.

Nepočítáme-li s rychlými prvky, může velitel 1. divise při dostačujícím zajištění mít pro útok na cíl Ořechov—Hermanov 7—9 praporů, 3 lehké a 1 hrubý dělostřelecký oddíl, pro akci v prostoru Křížanov až 10 praporů s 3 lehkými a 1 hrubým dělostřeleckým oddílem, prapor tanků při ještě vyhovujícím zajištění v prostoru Vel. Meziříčí—Měřinský potok

(ovšem za předpokladu, že by sem byly donuceny ustoupit průzkumné orgány).

Velitel 1. zesílené divise může tudíž na podkladě popsaných úvah dojít pro operaci 27. dubna k tomuto rozhodnutí:

Velitel 1. zesílené divise

Čj. 6/op. Taj. 36.

Mapa 1:75.000.

Rosice, 26. duben, 20.45 hod.

Rozhodnutí pro 27. IV.

I. Modrý bude se vši pravděpodobností pokračovat zítra v útoku. Lze očekávat, že své úsilí soustředí hlavně proti X. S. Je však možné, že nasadí nové síly, především rychlé jednotky, a povede současně akci i proti západnímu křídlu IX. S. V tom případě by mohlo dojít k střetnutí dříve, než divise dosáhne prostoru Křížanova, a to už od čáry Osová Bitýška—Heřmanov.

II. Chci nejprve pomoci IX. S. zachytit se v prostoru Křížanov—Strážek a pak zahájit operaci k omezení mezery mezi IX. a X. S. Za tím účelem chci dosáhnout nejprve silným pravým křídlem prostoru Křížanov.

1. cíl: Jablonov (jv. od V. Meziříčí)—Svatá h. trig. 673—Libochová trig. 534.

2. cíl: Velké Meziříčí—Na nivách—les Babka (sz. od Moravce).

III. Proto je třeba v noci na 27. dubna do 4 hod. soustředit: tři pěší pluky a kromě jednoho děl. oddílu všechno dělostřelectvo v prostoru Březské—Žďárec—Loučky—Svatoslav, jádro na ose Katov—Heřmanov—Kundratice.

Jeden pěší pluk s jedním dělostřeleckým oddílem v prostoru Enkenfurt—N. Sady (na silnici Vel. Bíteš—Vel. Meziříčí).

IV. Zajištění manévru: SPO. 1, zesílený cyklistickým praporem 11, rotou OA. bez 1. čety, postoupí do prostoru Velkého Meziříčí tak, aby ve 4 hod. mohl odtud vyrazit k převzvědům do prostoru Polná—Bohdalov. Kryje přístupy do prostoru Velkého Meziříčí, přes nějž neustoupí. Řeka Oslava pro SPO. 1.

Eskadrona 1/12, zesílená 1. četou OA., postoupí do 4 hod. do prostoru Křížanov a odtud do prostoru Kotlasy—Ostrov; naváže styk s IX. S. Kryje směry do prostoru Křížanov.

Předvoje: Ve 4 hod. na čáře: Osová—Horka trig. 553—539, síla tři prapory. Budou postupovat v pásmu: Osová Bitýška—Křížanov a Rojetín—Moravec.

Těžiště podpory na ose Rojetín—Heřmanov.

Bočné voje: jeden pěší pluk s jedním dělostřeleckým oddílem po ose V. Bíteš—Vel. Meziříčí. Musí být s to zasáhnout do dosažení Křížanova aspoň jedním praporem v prospěch jádra;

jeden pěší prapor po ose Žďárec—Strážek na výši předvoje. Dělostřeleckou podporu dodat od jádra sil.

Vyrazení z prostoru soustředění bude nařízeno zvláštním rozkazem.

OPL. a OPŮV. na směr Katov—Heřmanov—Křížanov 1. četou OPŮV. zesílit západní bočný voj.

Požadavky zpráv: 1. Pátrat po situaci u vnitřních křídel sborů. Hlásit ihned.

2. Zjistit do půlnoci situaci na čáře Polná—Radostín.

3. Zjistit na úsvitě, zda modrý provádí nebo se připravuje provést pohyby a přesuny do prostorů: V. Meziříčí—Křížanov—Strážek z prostorů Polná—Bohdalov—Radostín.

4. Nejpozději během dopoledne zjistit předpoklady pro vyrazení směrem severním anebo severozápadním.

Osa divise: Rosice—Domašov—Svatoslav—Křížinkov—Heřmanov.

SV. Křížinkov 3 hod.

Velitel divise

Toto rozhodnutí opřené více o úkol a terén, byde výhodné učinit co nejdříve. Bylo by jen na prospěch věci, oznámit je ihned aspoň ústně náčelníku štábu, přednostům 2., 3. a 4. oddělení štábu a velitelům zbraní. V praxi je dobré, aby tyto orgány byly přímo při rozhodování velitelové a mohly si ihned vše zakreslit do map a poznamenat. Tím jen velitel a štáb získají, nehledě na to, že každá získaná minuta u štábu jsou při nejmenším dvě minuty u trupy. Včasné, krátké a jasné rozkazy šetří jednotek, a co je nejdůležitější, jejich velitele, kteří, jak víme z praxe, mají

obyčejně nejméně odpočinku, a přece hlavně na nich leží tíha řízení boje. Jakost práce závisí na jakosti mozku a unavený mozek sotva pracuje dobře.

Práce v štábu má být kolektivní, současná. Nelze dobře připustit, aby oddělení na sebe čekala a zbraně a služby čekaly na příslušné oddělení. Zde je dvojitá cesta: buď velitel (náčelník štábu) informuje všechny současně, popřípadě příslušný přednosta oddělení hned ostatní oddělení a zbraně, nebo velitelé zbraní, přednostové oddělení a služeb nebudou čekat na informace nebo rozkazy, ale sami se budou starat, aby o všem včas věděli a rozkazy si vyžádali. To mám za důležité a prospěšné. Je proto třeba, aby přednostové oddělení, velitelé zbraní a přednostové služeb byli zvlášť důkladně odborně vzdělaní, samostatní a iniciativní a aby byla náčelníkem štábu dobře zorganizována dělba práce.

První starostí orgánů štábu bude: „dostat dohromady“ všechny prostředky, t. j., soustředit je do určené hodiny do prostoru Březké—Žďárec—Loučky—Svatoslav, pátrati po jevech, zda předpoklady velitelské jsou správné, a po zprávách, které by umožňovaly vést veliteli operaci, opatřit, soustředit a doplnit materiál, potřebný k provedení bitvy.

Přednosta 2. oddělení vyšle ihned styčné orgány k IX. a X. S., aby pátrali u těchto sborů a u jednotek 1. sledu po okamžité situaci a hned ji hlásili. (Naskytá se otázka, zda by nebyly styčné orgány u těchto sborů již dříve. Snad, ale ne v té síle, jak je nyní ve smyslu úkolu 1. divise třeba.) Osoby pro tuto funkci je třeba vybírat zvlášť pečlivě. Musí to být lidé spolehliví, poctiví, jimž je jejich úkol nade vše, kteří se nelekají žádných obtíží a vyhledávají vše možné, aby opatřili a podali svému veliteli zprávy nejen potřebné, ale hlavně spolehlivé. Proto musí mít schopnost úsudku ve smyslu možného manévru svého velitele. Bylo by v naší situaci velmi nebezpečné, poslat jako styčné orgány lidi, kteří by na svých stanovištích čekali, až jim někdo něco řekne. Aby mohli svou úlohu plnit, je nutno je náležitě vybavit personálem, motorovými vozidly a pojiťky. Určit jim osy, dobře je informovat, zejména, kam a kdy mají zprávy zasílat.

Nebude na škodu věci vzpomenout na tomto místě na úlohu pplk. gšt. Hentsche, něm. hl. štábu, za bitvy na Marne a zejména posláni kapitána Wachenfelda, štábu V. něm. sboru. Kapitán Wachenfeld byl 21. srpna 1914 vyslán do Anlieru na SV. 25. zál. divise, kamž dorazil ve 23³⁰ hod. se žádostí, aby divise svým postupem kryla 22. srpna pravý bok V. sboru. Když velitel divise odmítl, odvolává se, že nedostal od velitele svého VI. S. takový rozkaz, kapitán jede nocí na SV. VI. S. do Léglise, kamž přibyl 22. srpna kolem 1. hod., aby přednesl svou prosbu veliteli VI. S. gen. von Pritelwitzovi. Ten ihned pochopil důležitost žádosti kapitána Wachenfelda a na jeho žádost velitel 4. armády svolil, aby VI. S. postupem na Tintigny kryl západní bok V. S. Teprve zde bylo žádosti styčného důstojníka vyhověno. Kapitán Wachenfeld se nenechává odradit počátečními neúspěchy. Přes nepřízeň temné a sychravé noci, přes to, že je sám velmi unaven a že byl nucen zanechat na cestě porouchané vozidlo, splní stůj co stůj úkol styčného důstojníka.

(Příště dále.)

Major gšt. Svatopluk Rozmára:

Zajištěný pochod a zajištěné ubytování divise v rámci sboru proti motomechanisovaným jednotkám.

Mapy: 1:200.000 Jihlava — Brno,
1:75.000 Něm. Brod — Jihlava — Mor. Budějovice — Třebíč.

N á m ě t.

I. Červení soustředili do 21/5 značné síly v prostoru Pulkava—Hollabrunn—Horn a Freistadt—Urfar—Weisenbach.

Modři se shromažďují jednak v prostoru Brno (2. armáda, ukončí shromáždění až 23/5 večer), jednak v prostoru Č. Budějovice (1. armáda).

Jižní hranice střeží jednotky 2. jezd. brigády.

Mezi 1. a 2. armádou byl vyložen v prostoru Kutná Hora—Čáslav—Přelouč VI. sbor, který po přesunu 21/5 do prostoru Něm. Brod—Přibyslav—Zhoř—Zborná (5 km severně od Jihlavy)—Větrný Jeníkov, je podřízen 2. armádě.

Jihovýchodně od VI. sboru je soustředěn II. sbor.

II. Velitel 2. armády chce zajištění shromažďování u Brna: obranou na čáře Mor. Krumlov—Pohořelice—Hustopeč, kdyby nepřítel zahájil již 22. května ofensivu na Brno, ofensivní akci ve všeobecném směru Třebíč—Znojmo.

III. 16. divise (VI. sboru) je ubytována 21/5 ve 20'00 hodin podle průsvitky 1. Velitel dostal ve 20'00 hodin operační rozkaz VI. S. se zvláštním rozkazem pro sborovou letku.

Velitelství VI. S.
III. odděl. čj. 25/oper.
Mapy: 1:75.000.

Slapánov, 21. květen, 19 hod.
(devatenáct hodin).

Všeobecný operační rozkaz čís. 2.

I. Situace:

Nepřítel překročil dnes 21/5 v 15 hod. pěchotou, podporovanou dělostřelectvem a tanky, hranice mezi M. Retzbach—Ječmenišť a proti jednotkám 2. jezd. brigády dosáhl do 17.30 hod. řeky Dyje mezi Devět Mlýnů—Strachotice s předmostím ve Znojmě a Hodonicích; současně získal malé předmostí u Hrádku a severně od Laa. 2. jezd. brigáda kryje jedním jezd. plukem směr Znojmo—Mor. Budějovice a Mikulovice, třemi korouhvemi směr Znojmo, resp. Hrádek—Brno, jednou korouhví střeží tok Dyje západně od Znojma až po Bitov. Nepřítel může do večera rozšířit předmostí a 22/5 pokračovat ze Znojma na severozápad, sever nebo severovýchod.

Mohl by též 22. května překročit Dyji západně od Znojma a odtud postoupit na sever.

Střetnutí s nepřátelskými MMJ. během 22. května je možné.

II. Úkol:

VI. S. postoupí 22. května ve směru jižním čelem na čáru Stájiště—Hrutov—Zašovice—Přibyslavice, aby se buď ubytoval anebo postoupil dále na jih nebo jihovýchod.

II. S. postoupí současně také na jih na čáru Kojetice—Klučov—Třeběnice.

Rozhraní: Skřýšov—Rehořov—Kamenice—Přibyslavice—Čechočovice (vše pro VI. S.)—Kojetice—Lesňky (pro II. S.).

III. Provedení pochodu:

1. 16. a 17. divise se přesunou 22. května na směrech: 17. divise Jihlava—Stonařov, 16. divise Polná—Brtnice—Kněžice a učení se svými čely valných vojsk na čáře Stájiště—Hrutov—Zašovice—Přibyslavice tak, aby se severně od této čáry mohly ubytovat anebo postoupit dále směrem jihovýchodním anebo jižním.

Rozhraní: Ždírec—Vel. Beranov (pro 16. div.).—Puklice—Uhřetice—Jestřebí—Kasárna (3¼ km jihozápadně od Předína) (vše pro 17. div.).

2. Čely valných vojů překročí 22. června v 5 hod. (pět hodin) čáru: Zhoř—Měšín—Bedřichov—N. Vyskytná.

3. Útvary S. překročí ve 4 hod. čáru Hochtanov—Přibyslav a přesunou se za 16. divisi do prostoru Jihlava—Vys. Studnice—Bedřichov.

IV. Zajištění:

SPO. VI. a SPO. 17 pod velením velitele SPO. VI. vyrazí z Jihlavy ve 3 hod. (tři) postoupí ve směru Dl. Brtnice—Želetava, přehradí směr M. Budějovice—Jihlava v prostoru Domamil—Lešovice a získají zprávy ze směru M. Budějovice—Znojmo a z prostoru Jemnice.

16. divise obstará spojení mezi skupinou SPO. a II. S. a získá zprávy ze směru Bohušovice—Hostim.

Posilové prostředky: 2 čtyř motor. bat. pro SPO. VI.,
1 četa motor. bat. pro 16. divisi.

V. Letectvo: zjistí,

a) zda nepřítel je jižně od Dyje,
b) překročil-li Dyji, zda postupuje na směrech:

1. Znojmo—Mor. Budějovice—Jihlava,
2. Střelice—Jaroměřice—Čáslavice—Brtnice,
3. Stitavy—Jemnice—Telč—Třešť anebo Slavonice—Dačice—Telč.

Hlavní úsilí průzkumu nejprve na směrech za 3.; první zprávy do 6 hodin (viz zvl. rozk. čís. 1 pro letku).

VI. Styk a spojení:

SV. a osy: S. VI. Šlapánov—Jihlava,
16. div. Polná—Luka—Brtnice,
17. div. Štoky—Jihlava—Stonařov,
SPO. VI. Větr. Jeníkov—Jihlava—Stonařov—Želetava.

Dostane:

Za správnost

Velitel VI. S.

III. Počasí 21. května: k večeru bouřka s prudkým deštěm, pak silný západní vítr s ojedinělými přeháňkami; proto má Jihlavka vody 1'20 až 1'50 m, polní cesty jsou značně rozmoklé.

Předpověď na 22. května: bez velkých změn.

Východ slunce ve 04'06 hod., západ v 19'47 hodin.

IV. Předmět práce:

Úvahy velitele 16. divise a vydané rozkazy.

Velitelství VI. S.

SV., 21. květen, 19.30 hodin.

III. odděl. čj. /oper.

Mapy: podle námětu.

Zvláštní rozkaz čís. 1
pro činnost letky 6 dne 22/5 dopoledne.

I. Letka 6 zahájí činnost za svítání 22/5 na pracovním letišti Sasov. Základní letiště Přibyslav zůstává.

II. Pásmo činnosti letky:

a) Rozhraní mezi armádním letectvem a letkou S.: Slavonice—Drossendorf—Řeka Dyje.

b) Boční hranice: na záp.: Třešť—Dačice—Slavonice,
na vých.: Kamenice—Jaroměřice—Znojmo.

III. Úkol letky:

zjistit: a) zda nepřítel je jižně od Dyje,

b) překročil-li Dyji, zda postupuje na směrech:

1. Znojmo—Mor. Budějovice—Jihlava,
2. Střelice—Jaroměřice—Čáslavice—Brtnice,
3. Stitavy—Jemnice—Telč—Třešť, anebo Slavonice—Dačice—Telč.

Hlavní úsilí průzkumu nejprve na směrech za 3.; první zprávy do 6 hodin.

K tomu účelu provede letka 6 za svítání průzkum silnic:

Třešť—Telč—Dačice—Slavonice,

Slavonice—Drossendorf—Bítov,

Dačice—Jemnice—Znojmo,

Jihlava—Želetava—Znojmo,

Jihlava—Brtnice—Jaroměřice,

Jevišovice—Znojmo,

Rokytnice—Mor. Budějovice.

Během silničního průzkumu třeba zjistit situaci SPO.

Zprávy pro SPO. důležité shod'te u jejich SV.

Zprávy pro S. dodejte nejpozději do 6 hodin.

IV. Zajištění průzkumu:

Od 4.45 do 5.15 hod. provede stíhací letectvo ochranu pozorovacího letectva v prostoru Znojmo.

Dostanou: letka 6, vel. S., vel. divisi, vel. armády na vědomí.

Za správnost

Velitel VI. S.

Řešení námětu.

Nepřítel zahájil nepřátelství bez vypovězení války ofensivou přes státní hranice v prostoru Znojmo—Laa. Odpoledne dobyl na Dyji jen předmostí. Odtud by však mohl 22. května:

1) vést hlavní akci na Brno a chránit ji postupem ve směru severozápadním a severním anebo

2) s počátku hlavními silami na směru severozápadním a severním zajistit si volnost manévru pro pozdější akci na Brno.

Nelze vyloučit, že by si mohly nové jednotky vynutit přechod Dyje západně od Znojma, aby tím ulehčily akci ze Znojma na severozápad.

Podle nepřátelských možností je tedy shromáždění 2. modré armády ohroženo. Bude ukončeno koncem 23. května, zatím co nepřítel může napadnout armádu motomechanizovanými jednotkami již 22/5 dopoledne, vyššími jednotkami (zkráceně v. j.) snad téhož dne do večera, rozhodně však 23/5.

Chápeme tudíž manévr velitele 2. armády, v kterém chce hotovými jednotkami prostor Brno hájit obranou a této obraně odlehčit ofensivní akcí Třebíč—Znojmo.

Na tomto operačním směru je II. sbor, tudíž jeho ofensivní úkol je jistý.

VI. sbor je západně od tohoto směru a stupňovitě vzadu nasazen na ofensivním směru Jihlava—Mor. Budějovice, na kterém může také chránit operační směr Třebíč—Znojmo proti akcím nepřátelských sil, překročivším Dyji dále na západ od Znojma.

Nepřítel, jenž se zastavil k večeru 21/5 na předměstí Znojmo—Hodonice, může proti slabým částem 2. jezd. brigády v noci na 22/5 jednak předmostí rozšířit, jednak upravit přechody pro tanky, aby ráno 22/5 vyrazil hlavně motomechanizovanými jednotkami na severozápad, získal co nejvíce terénu a výhodné podmínky pro vyražení hlavních sil buď na Brno nebo na severozápad, kdyby zde neměl možnost získat včas dostatečné zajištění pro hlavní akci na Brno.

V rámci hlavní akce nepřítele na Brno se jeví na směru severozápadním nutnost zajištění:

minimálně v lesním masívu Bližkovice—Myslibořice,

maximálně na rozvodí Výhon 592—Sv. Margareta 647, v pokračování na řece Jihlavce.

Kdyby však šlo nepříteli o ofensivní odražení bočního nebezpečí ze severozápadu, nelze vyloučit, že se jeho motomechanizované jednotky budou zajímat o terén daleko hlubší — až za Jihlavu.

Velitel VI. sboru očekává střetnutí s motomechanisovanými jednotkami 22/5.

Motomechanisované jednotky při průměrné rychlosti 15 km/hod. mají denní výkon 160—200 km, a podaří-li se jim prorazit slabé části 2. jezd. brigády, mohly by 22/5 dospět daleko za náš nový ubytovací prostor. Pripustíme-li, že se motomechanisovaným jednotkám podaří prorazit prvky jezd. brigády 1 hodinu po svítání, t. j. v 04'00 hod., dosáhnou minimálního prostoru Blížkovice—Myslibořice asi v 06'00 hod. (30 km = 2 hod., 04'00 hod. + 2 hod. = 06'00 hod.), maximálního prostoru asi v 07'00 hod. (50 km = 3 hod., 04'00 hod. + 3 hod. = 07'00 hod.), čela nového ubytovacího prostoru asi v 08'00 hod. (15 km), města Jihlavy s Jihlavlou na východ až po Luka asi v 09'00 hod. (15 km).

Nepřátelské v. j. mohou za motomechanisovanými jednotkami postoupiti do hloubky asi 40 km, t. j. k večeru 22/5 po čáru Domanil—Babice—Klučov—Třebenice.

Z úkolů obou sborů vidíme, že II. sbor postupuje přímo na ofensivním směru Třebč—Znojmo a vstoupí pravděpodobně již 22/5 do boje nejen s motomechanisovanými jednotkami, nýbrž na armádním cíli i s vojsky nepřátelských v. j., (t. j. pěchota s dělostřelectvem), zatím co VI. S. může počítat jen s bojem s motomechanisovanými jednotkami.

Úkol VI. je podmíněný; sboru může být použito k ofensivě v těsném spojení s II. S. na jihovýchod, nebo může být zasazen na směru jižním proti nepřátelským silám, které by po překročení Dyje (někde západně od Znojma) mohly ohrozit ofensivu II. sboru v boku.

Úkol je tedy závislý na činnosti nepřítele. Nepodnikne-li nepřítel západně od Znojma přes Dyji žádnou akci, mohou valné síly VI. sboru společně s II. sborem provést ofensivu na Znojmo, a to pravděpodobně s důrazem na směru Jihlava—Mor. Budějovice—Znojmo. V opačném případě by musel VI. sbor nepřátelskou akci od jihu zastavit úměrnými silami (obrana) a akci II. sboru jen doprovázet a chránit postradatelnými silami.

Přesun 16. divise ze starého ubytovacího prostoru do nového započne v 05'00 hodin a bez vlivu nepřítele by měl skončit v 11'00 hod. (24 km).

Srovnáme-li kalkulaci o možnostech nepřátelských motomechanisovaných jednotek s vlastním přesunem (čela valných vojáků mají vyrazit z čáry Zhoř—Měšín v 05'00 hod.), zjistíme, že může dojít k střetnutí na čáře Komárovice—Radošov, t. j. asi na poloviční cestě do nového prostoru ubytování divise.

Nejde tedy o normální přesun divise, nýbrž o zajištěný pochod, po jehož ukončení má být divise připravena buď k ubytování, nebo k postupu na jih anebo na jihozápad. Za tím účelem nutno divisi v novém prostoru učlenit tak, aby mohla vyhovět oběma eventualitám. Poněvadž tam může být napadena nepřátelskými motomechanisovanými jednotkami, musí se proti nim zajišťiti.

Prostudujme nejprve učlenění divise v novém prostoru, pak přesun a konečně zajištění.

Učlenění v novém prostoru.

Nebude-li divise za pochodu rušena, bude v novém prostoru v 11'00 hod. Další pochod by mohl být zahájen nejdříve po 2 hod. odpočinku, tedy asi ve 13'00 hodin. Na tu dobu by bylo neúčelné ubytovat jednotky;

aby však ubytování mohlo být uskutečněno kdykoliv, je nutno v novém prostoru rozřešit ubytování a v téže sestavě odpočívat.

Z nového prostoru má divise být s to postoupit na jih Brtnice — Želetava, nebo na jihovýchod Brtnice — Rokytnice. Vzhledem k úvahám o nepříteli, může jít o přibližování neb, o útok. Pro tento případ — vzhledem na možnou šířku fronty — bude nutno mít 2 pluky v 1. sledu. Kde? Ať jdeme tím nebo oním směrem, půjde jeden pluk východně od Bukové — tedy z prostoru Čichov (1. p. pl.), kdežto západně od Bukové půjde jeden pluk z prostoru Kněžice jen tehdy, půjde-li divise na jih; avšak z prostoru Kněžice může pluk vyrazit stejně dobře na Heraldice (jihovýchod) jako na Opatov (jih). Pro pluk druhého sledu vyhovuje nejlépe prostor Brtnice—N. Brtnice—Radotín, protože odtud má stejné dobré podmínky postupu na obě strany. Sestavu dělostřelectva přizpůsobíme sestavě pěchoty. Poněvadž může jít o přibližování, umístíme u každého pluku 1. sledu po jednom lehkém oddílu; třetí lehký oddíl a hrubý oddíl ponecháme v prostoru Brtnice, odkud mohou být snadno zasazeny na tom neb onom směru.

Tato sestava vyhovuje s hlediska komunikačního. Jde o to, vyhovuje-li též takticky. Půjde-li sbor na jih, bude to 17. divise, která půjde vstříc nepříteli na Dyji bez ohledu na II. sbor, zatím co 16. divise bude musit 17. divisi podporovat jádrem sil a menšími silami zajistit souvislost operace s II. S. Půjde-li sbor na jihovýchod, bude křídelní divise — 17 — mít v rámci sboru hlavní úlohu na směru Želetava—Mor. Budějovice (vytočení fronty), kdežto 16. divise bude jednak vyvíjet úsilí v její prospěch, jednak podporovat a chránit západní křídlo II. sboru. V obou případech je tedy na místě, aby jádro 16. divise v učeněném shromáždění tíhlo k 17. divisi (západ), zatím co na východě postačí jeden pěší pluk, k úkolům podpůrným, ochranným a styčným. Bylo by tedy komunikačně i takticky neúčelné umístit pluk druhého sledu na východě v prostoru Chlum, t. j. v prostoru, který je Jihlavkou terénně oddělen od 17. divise. Tato hlediska nás vedou k tomu, abychom větší část divise směstnali západně od Jihlavy; za to musíme vymezit zadní hranice učeněného shromáždění divise hlouběji, než bychom učinili, kdybychom využili celé šířky přiděleného pásma. Přidělíme službám divise prostor západně od Jihlavy a severně do čáry Komárovice—Panská Lhota (v to) až po Luka—Bitovčice.

Jako východiště k dalšímu postupu buď do kuloáru Opatov—Želetava nebo Heraldice—Rokytnice potřebuje velitel divise čáru Opatov—Heraldice—Okříšky.

Velitel sboru neříká nic o tom, co má 16. divise dělat, bude-li v novém prostoru napadena nepřitelem.

V rámci sboru nemůže velitel divise připustit, aby nepřítel vnikl hluboko do ubytovacího prostoru, neboť tím by byla ohrožena 17. divise od východu a křídlo II. sboru od západu. To znamená, že velitel divise musí přemýšlet o obraně nového prostoru, a to jeho předního okraje.

Vzhledem k rychlosti možného zásahu nepřátelských motomechanizovaných jednotek musí divise být s to zaujmout obranu sestavu v době co nekratší. Je tedy třeba zvolit hlavní postavení, které dá nepříteli co nejméně terénu v ubytovacím prostoru a bude položeno co nejbliže jádra divise.

(Příště dále.)